

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни

“АУДИТ”

(для бакалаврів)

МАУП

Київ - 2016

Підготовлено професором кафедри обліку і аудиту М.І. Ковалем та доцентом кафедри обліку і аудиту О.В. Михайленко

Затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту (протокол № 12 від «20» квітня 2016р.)

Схвалено Вченою радою Інституту міжнародної економіки і фінансів МАУП (протокол № 8 від «28» квітня 2016 р.)

Коваль М.І., Михайленко О.В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Аудит” (для бакалаврів). –К.: МАУП, 2016. – 30 с.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Аудит” містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи студентів, список літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Аудит є прикладною (функціональною) економічною дисципліною, яка завершує процес підготовки фахівців з бухгалтерського обліку і аудиту. У сфері бізнесу за допомогою аудиту реалізується функція незалежного фінансового контролю (експертиза).

Основною *метою* викладання курсу «Основи аудиту» є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок для здійснення аудиторських перевірок фінансово-господарської діяльності; обґрунтування власної думки щодо достовірності фінансової звітності та фінансового стану суб'єктів господарювання.

Основними *завданнями*, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є надання студентам:

- знань з теорії контролю фінансово – господарської діяльності суб'єктів господарювання та основ аудиту;
- теоретичних знань та практичних навичок із застосування організаційних та методичних прийомів аудиту;
- практичних навичок з оцінки результатів фінансово-господарської діяльності та розробки пропозицій щодо вдосконалення стратегії розвитку підприємства;
- вміння формувати та обґрунтовувати висновки.

Предметом вивчення дисципліни «Основи аудиту» є регулювання фінансово-господарської діяльності підприємств та оцінка її відповідності чинному законодавству та критеріям ефективності господарювання.

Вивчивши курс студент повинен знати і вміти цілком конкретні уявлення про:

- сутність аудиту, аудиторської діяльності й аудиторських послуг;
- органи управління аудиторською діяльністю та їх функції;
- права, обов'язки, спеціальні вимоги і відповідальність суб'єктів аудиторської діяльності;
- порядок сертифікації аудиторів;
- порядок надання аудиторських послуг;
- сутність, необхідність, методику та технологію планування аудиторської діяльності;
- мету, завдання, джерела та методику аудиту активів, пасивів, обліку та фінансової звітності;
- поняття, класифікацію, структуру та види робочих документів аудитора та аудиторських висновків;
- особливості проведення аудиту в умовах комп'ютерного середовища.

Вивчивши курс, студент повинен вміти:

- вільно орієнтуватися в теоретичних та практичних проблемах аудиту;
- вміло використовувати методи і процедури аудиту для оцінки діяльності підприємства;
- прогнозувати і знаходити шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства;
- розробляти і приймати обґрунтовані управлінські рішення;
- формувати та обґрунтовувати власну думку про стан фінансової звітності та фінансовий стан суб'єктів підприємництва.

Студент повинен стати справжнім фахівцем, для чого йому необхідно засвоїти ряд спеціальних, загальноосвітніх, гуманітарних, загальноекономічних дисциплін, які разом з циклом професійних дисциплін і циклом практичних занять формують майбутнього фахівця належного рівня. Розвиток аудиторської діяльності значною мірою залежить від якості практичної підготовки спеціалістів з аудиту.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

«Аудит»

№ пор	Назва змістового модуля і теми
1	2
1	Змістовий модуль I. Сутність аудиту, його нормативне регулювання та планування
	<ol style="list-style-type: none">1. Сутність контролю та його місце в системі управління економікою2. Аудит, його зміст та класифікація3. Основні принципи, предмет та метод аудиту4. Нормативно-організаційне регулювання аудиторської діяльності та аудиторського процесу5. Планування, стадії та процедури аудиту6. Система внутрішнього контролю на підприємстві7. Аудиторський ризик, суттєвість, визначення шахрайства та помилки8. Аудиторські докази та застосування вибірки в аудиті
2	Змістовий модуль II. Організація і методика аудиту
	<ol style="list-style-type: none">9. Робочі документи аудитора10. Аудит активів, капіталу та зобов'язань підприємства11. Аудит найважливіших напрямів діяльності підприємства12. Аудит обліку, звітності та фінансового стану господарюючих суб'єктів13. Аудит у комп'ютерному середовищі14. Узагальнення результатів аудиту
	Разом годин: 90

ОРГАНІЗАЦІЯ І ВКАЗІВКИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи над дисципліною «Аудит» визначається навчальною програмою дисципліни, завданнями та вказівками викладача, даними методичними вказівками.

Забезпечується самостійна робота студента системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручники, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум тощо.

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися у бібліотеці вищого навчального закладу або в домашніх умовах.

Навчальний матеріал дисципліни «Аудит», передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Підготовка, написання та захист контрольної роботи є важливою стадією професійної підготовки студентів, поглибленого вивчення ними теорії та практики методики і організації аудиту підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки. Контрольна робота є завершеним самостійним дослідженням актуальних питань теорії та практики методики і організації аудиту в умовах становлення та розвитку ринкових відносин в Україні.

Контроль за самостійною роботою студентів здійснюється у вигляді обговорень, опитувань, розв'язання задач, захисту індивідуальних завдань (контрольної роботи) студентами-заочниками та перевірки знань студентів під час складання заліку.

ЗМІСТ АМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ»

Поставлені запитання та запропоновані вправи дають студенту можливість закріпити вивчений матеріал та підготуватися до семестрового контролю.

Змістовий модуль I. Сутність аудиту, його нормативне регулювання та планування

Тема 1. Сутність контролю та його місце в системі управління економікою

Тема 2. Аудит, його зміст та класифікація

Питання для самоконтролю

1. Види економічного контролю.
2. Форми економічного контролю.
3. Сутність контролю як функції управління.
4. Місце аудиту в системі економічного контролю.
5. Пояснити сутність аудиту, його мету і завдання.
6. Історія становлення і розвитку аудиту в світі.
7. Дати характеристику тенденцій, які впливають на розвиток аудиту в світі.
8. Історія становлення і розвиток аудиту в Україні.
9. Пояснити відмінність конкретних завдань аудиту від загальних.
10. Обґрунтувати необхідність аудиту.
11. Характеристика основних етапів розвитку аудиту в світі.
12. Види аудиту.
13. Класифікація аудиту.
14. Суть незалежного аудиту фінансової звітності.
15. Поняття про управлінський (операційний) аудит.

Ситуаційні завдання

Завдання 1

Скласти хронологічну таблицю розвитку аудиту в Україні, використовуючи нормативно – правові акти держави та громадських організацій: Аудиторської палати України (АПУ) та Спілки аудиторів України (САУ).

Завдання 2

Керівник аудиторської фірми перед початком аудиту ВАТ "Карпати" дав групі аудиторів такі завдання:

- 1) вивчити бізнес клієнта;
- 2) вивчити і проаналізувати статут та інші установчі документи ВАТ "Карпати";
- 3) скласти загальний план аудиторської перевірки;
- 4) розробити програму аудиту та визначити аудиторські процедури;
- 5) оцінити ефективність системи обліку і внутрішнього контролю;
- 6) здійснити перевірку обліку основних засобів;
- 7) перевірити дотримання норм нарахування амортизації (зносу);
- 8) здійснити перевірку інших активів і зобов'язань підприємства;
- 9) перевірити облік власного капіталу ВАТ "Карпати";
- 10) визначити й оцінити аудиторський ризик;
- 11) проаналізувати і дати оцінку зібраних доказів щодо достовірності фінансової звітності;
- 12) надати рекомендації щодо виправлення виявлених помилок у системі бухгалтерського обліку;
- 13) провести стратегічний аналіз та скласти фінансовий прогноз;
- 14) скласти аудиторський висновок;
- 15) скласти акт прийому-виконання аудиторських послуг.

Потрібно проаналізувати завдання, поставлені керівником аудиторської фірми перед аудитором, і визначити, які з них стосуються завдань аудиту: загальних, часткових (окремих); функціональних. Для цього потрібно скласти таблицю і записати відповідні завдання аудиту в зазначені графи.

Класифікація завдань

Загальні завдання	Часткові (окремі) завдання	Функціональні завдання
-------------------	----------------------------	------------------------

--	--	--

Завдання 3

Визначте відмінності аудиту від ревізії та оформіть їх за наведеною таблицею.
Відмінності між аудитом та ревізією

Ознака	Аудит	Ревізія
1	2	3
1. Мета		
2. Завдання		
3. Суб'єкт		
4. Об'єкт		
5. Правове регулювання		
6. Ініціатори перевірки		
7. Час здійснення		
8. Принцип оплати праці		
9. Можливість відмови від перевірки		
10. Визначення обсягу перевірки		
11. Виправлення виявлених під час перевірки недоліків		
12. Поведінка у випадку виявлення зловживань		
13. Документальне оформлення результатів перевірки		
14. Користувачі інформації		

Завдання 4

Оформіть таблицю і поясніть відмінності між зовнішнім (незалежним) і внутрішнім аудитом за наведеними ознаками.
Відмінності між зовнішнім та внутрішнім аудитом

Ознака	Зовнішній аудит	Внутрішній аудит
1	2	3
1. Постановка мети і завдання		
2. Організація роботи і обов'язки		
3. Суб'єкти		
4. Оплата праці		
5. Відповідальність		
6. Звітність		

Тестування

Запитання	Варіанти можливих відповідей
1	2
1. Мета незалежного аудиту полягає у:	<p>А. Виявленні помилок і порушень у бухгалтерському обліку і звітності клієнта з метою встановлення винних осіб.</p> <p>Б. Наданні об'єктивної інформації про достовірність бухгалтерської звітності підприємств і організацій, їх фінансовий стан та інші аспекти діяльності.</p> <p>В. Виконанні замовлень державних органів щодо перевірки фінансової звітності суб'єктів господарювання для забезпечення контролю над недержавним сектором економіки.</p>
2. Організаційне оформлення аудиту в Україні відбулося у зв'язку з:	<p>А. Відкриттям в Україні дочірньої фірми Артур Андерсен (1992 р).</p> <p>Б. Діяльністю на території України представництв АТ "Інаудит", заснованого за часів СРСР (1987 р).</p> <p>В. Прийняттям і введенням у дію Закону України "Про аудиторську діяльність" (1993 р).</p>

Продовження таблиці	
1	2
3. Які завдання аудиту належать до завдань на макрорівні ?	А. Вивчення бізнесу клієнта. Б. Складання загального плану аудиту. В. Система підготовки аудиторів.
4. Супутні аудиту послуги є функцією	А. Фінансово-господарського контролю. Б. Фінансово-економічного контролю. В. Управління.
5. Видами економічного контролю є:	А. Тематична перевірка фінансової звітності Б. Аудит фінансової звітності. В. Державний контроль. Г. Службове розслідування. Д. Муніципальний контроль. Є. Незалежний контроль.
6. Формами економічного контролю є	А. Внутрішньогосподарський контроль. Б. Слідство. В. Внутрішньовідомчий. Г. Експертиза. Д. Тематична перевірка

Тема 3. Основні принципи, предмет та метод аудиту

Питання для самоконтролю

1. Предмет і об'єкти аудиту.
2. Класифікація об'єктів аудиту.
3. Метод аудиту.
4. Загальнонаукові методи, що використовуються в аудиті.
5. Спеціальні прийоми аудиту.
6. Методичні прийоми аудиту.

Ситуаційні завдання

Завдання 1

З метою складання загального плану аудиторської перевірки фінансової звітності ПрАТ "Карпати" потрібно визначити об'єкти аудиту за кожним з наведених у таблиці напрямів аудиту.

Перелік об'єктів аудиту

Напрямок аудиту	Об'єкт аудиту
1	2
Необоротних активів	
Оборотних активів	
Власного капіталу	
Довгострокових зобов'язань	
Поточних зобов'язань	

Завдання 2

На основі визначених об'єктів аудиту (завдання 1) потрібно запропонувати методи їх аудиторського контролю. Результати оформити у вигляді таблиці.

Методи контролю об'єктів аудиторської перевірки

Об'єкт аудиту	Методи контролю
1	2

Тестування

Назва запитання	Варіант можливих відповідей
1	2
1. За видами об'єкти аудиту поділяються на:	А. Матеріальні ресурси Б. Зобов'язання В. Об'єкти зовнішнього аудиту Г. Об'єкти внутрішнього аудиту Д. Капітал
2. За функціональним призначенням об'єкти аудиту поділяються на:	А. Об'єкти одноразової оцінки Б. Засоби праці В. Об'єкти сфери постачання Г. Об'єкти процесу виробництва Д. Предмети праці
3. За фінансово-аналітичними ознаками об'єкти аудиту поділяються на:	А. Об'єкти внутрішнього контролю Б. Предмети праці В. Необоротні активи Г. Власний капітал Д. Зобов'язання
4. До загальнонаукових методів аудиту належать:	А. Аналіз Б. Інвентаризація В. Контрольний обмір Г. Синтез Д. Індукція Є. Дедукція
5. До методичних прийомів аудиту належать:	А. Аналіз Б. Зустрічна перевірка В. Інформаційне моделювання Г. Аналогія Д. Економічний аналіз Є. Абстрагування

Тема 4. Нормативно – організаційне регулювання аудиторської діяльності та аудиторського процесу

Питання для самоконтролю

1. Суть концепції аудиту.
2. Види теоретичних концепцій аудиту та їх характеристика.
3. Визначення постулатів аудиту та їх характеристика.
4. Етика аудитора та характеристика основних етичних принципів.
5. Міжнародні стандарти аудиту та їх характеристика.
6. Організація аудиторської діяльності.
7. Права, обов'язки і відповідальність аудитора.
8. Організація діяльності аудиторських служб.

Ситуаційні завдання

Завдання 1

Проаналізуйте ситуацію створення аудиторської фірми у формі товариства з обмеженою відповідальністю і запропонуйте на основі умови завдання частку кожного з учасників у статутному капіталі, дотримуючись вимог Закону України «Про аудиторську діяльність». Запропонуйте можливі кандидатури на посаду директора аудиторської фірми. Засновники: сертифіковані аудитори І.П. Нижник, М.П. Якимчук та несертифіковані аудитори В.П. Кузьменко, М.Г.Кравець.

Тестування

Назви питання	Варіанти відповідей
1	2
1. Які особи мають право скласти іспит на отримання сертифіката аудитора?	А. Громадяни України – випускники економічних вузів, які отримали освіту за спеціальністю “Облік та аудит” і пропрацювали бухгалтером не менше 2 років Б. Будь які особи, які мають вищу освіту і стаж роботи не менше 3 років В. Громадяни України, які мають вищу освіту і стаж роботи не менше 3 років поспіль за фахом аудитора, ревізора, бухгалтера, юриста, фінансиста, економіста
2. Сертифікат аудитора обов’язково повинен мати:	А. Старший аудитор Б. Молодший аудитор В. Директор аудиторської фірми
3. Аудитор має право здійснювати перевірку в таких випадках:	А. Коли він є засновником суб'єкта перевірки Б. Коли на суб'єкті перевірки працюють його родичі В. Коли аудитор не пов'язаний із суб'єктом перевірки
4. У межах кожної країни МСА:	А. Зазнають змін відповідно до чинної практики аудиту Б. Не зазнають змін відповідно до чинної практики аудиту
5. До фундаментальних засад етики професійних бухгалтерів відносяться:	А. Об'єктивність Б. Професійні норми В. Технічні (професійні) стандарти

Тема 5. Планування, стадії та процедури аудиту

Питання для самоконтролю

1. Сутність і зміст планування аудиту.
2. Завдання процесу планування аудиту.
3. Види планування та їх характеристика.
4. Характеристика і послідовність етапів стратегічного планування аудиторської діяльності.
5. Послідовність і зміст етапів планування аудиторського процесу.
6. Суть аудиторських процедур.
7. Класифікація процедур аудиту.

Ситуаційні завдання

Завдання 1

Скласти план та програму аудиту. Аудиторська група у складі трьох чоловік проводить перевірку фінансової звітності та обліку виробничих запасів. Строк аудиторської перевірки 14 робочих днів, починаючи з 01.11.05 р. Склад аудиторської групи: ст. аудит. Тіщенко О.О., аудитор Короленко М.С., аудитор Малахова Т.В.

Загальний план аудиту

Заплановані види робіт	Період проведення	Виконавець	Нормативно-правова база	Примітки
1	2	3	4	5

Програма аудиту

Об'єкти аудиту	Аудиторські процедури	Період проведення	Обсяг вибірки	Виконавець	Робочі документи аудитора	Нормативно-правова база	Примітки

1	2	3	4	5	6	7	8

Тестування

Назва запитання	Варіанти можливих відповідей
1	2
1. До завдань аудиту на початковій стадії відносяться:	А. Ознайомлення з бізнесом клієнта і його обліковою політикою Б. Оцінка аудиторського ризику В. Складання аудиторського висновку Г. Складання акта виконаних робіт Д. Координація робіт аудитора
2. Основними показниками планування аудиторської перевірки є:	А. Обсяг робіт Б. Чисельність аудиторського персоналу, залученого до аудиту В. Кількість днів, відведених на перевірку Г. Аудиторські процедури Д. Оцінка аудиторських доказів Є. Витрати на аудит
3. Поточне планування аудиторської діяльності передбачає:	А. Розробка і складання конкретної програми аудиторської перевірки Б. Розробка та складання бізнес-плану на поточний рік В. Розробка і складання стратегічного плану Г. Розробка загального плану конкретної аудиторської перевірки підприємства
4. За змістом процесу аудиторські процедури поділяються на:	А. Однорідні Б. Комплексні В. Основні Г. Допоміжні Д. Комп'ютерного контролю Є. Ручного контролю
5. За циклами господарських операцій аудиторські процедури поділяються на:	А. Погоджені Б. Незалежні В. Придбання і витрачання Г. Одержання доходів Д. Виробництва Є. Реалізації

Тема 6. Система внутрішнього контролю на підприємстві

Питання для самоконтролю

1. Сутність внутрішнього контролю.
2. Суб'єкти та об'єкти внутрішнього контролю.
3. Методи вивчення внутрішнього контролю.
4. Оцінка системи внутрішнього контролю.
5. Сутність, мета і завдання внутрішнього аудиту.
6. Місце і роль внутрішнього аудиту в системі внутрішньогосподарського контролю.
7. Об'єкти внутрішнього аудиту та їх характеристика.
8. Особливості формування методології внутрішнього аудиту.
9. Організація процесу внутрішнього аудиту.
10. Організація апарату внутрішнього аудиту та праці аудиторів.
11. Зміст і структура Положення про службу внутрішнього аудиту підприємства.
12. Сутність, мета і завдання аудиторського тестування.
13. Види аудиторських тестів та їх характеристика.
14. Аудиторське тестування за циклами господарських операцій.

Ситуаційні завдання

Завдання 1

Скласти тест оцінки системи внутрішнього контролю операцій з запасами. Провести перевірку на основі розробленого тесту і дати оцінку діючій системі внутрішнього контролю операцій з запасами на підприємстві.

Студенти стаціонарної форми навчання для складання тесту використовують матеріали підприємства, де вони проходили виробничу практику, а студенти заочної форми навчання - матеріали з місця роботи.

Тест оцінки системи внутрішнього контролю операцій з запасами

Зміст питання	Варіант відповіді			Оцінка системи внутрішнього контролю (висока, середня, низька)	Примітки
	Так	Ні	Інформація відсутня		
1	2	3	4	5	6

Завдання 2

Розробити тест внутрішнього контролю з оцінки організації оплати праці (за формою, яка наведена у завданні 1). Провести перевірку на основі розробленого тесту і дати оцінку діючій системі внутрішнього контролю за оплатою праці на підприємстві.

Студенти стаціонарної форми навчання для складання тесту використовують матеріали підприємства, де вони відбували виробничу практику, а студенти заочної форми навчання - матеріали з місця роботи.

Завдання 3

Дати оцінку чинної системи внутрішнього контролю на підставі проведеного тестування організації обліку основних засобів. Які потрібно аудиторю провести додаткові процедури для збору необхідних доказів про оцінку стану обліку основних засобів?

У процесі аудиторської перевірки ПрАТ "Карпати" аудитор отримав наступні відповіді на його запитання (див.таблицю).

Запитання	Отримані відповіді
1	2
1. Чи дотримуються облікової політики з обліку основних засобів?	Так
2. Чи дотримуються на підприємстві графіка проведення інвентаризації основних засобів?	Ні
3. Чи створена на підприємстві постійно діюча комісія для введення основних засобів в експлуатацію або їх списання і ліквідації?	Ні
4. Чи своєчасно нараховується амортизація та чи дотримуються на підприємстві чинних нормативів?	Так
5. Для первинного обліку руху основних засобів використовують типові міжвідомчі форми?	Так
6. Чи своєчасно оформляються первинні документи на надходження, переміщення і вибуття основних засобів?	Ні
7. При ліквідації основних засобів отримані матеріали оприбутковуються на складі для подальшої реалізації?	Ні
8. Чи правильно відображені на рахунках бухгалтерського обліку операції з руху основних засобів?	Так
9. Чи правильно організовано на підприємстві аналітичний облік основних засобів?	Ні

Завдання 4

Дати порівняльну характеристику внутрішньогосподарського контролю і внутрішнього аудиту за наведеними ознаками.

Порівняльна характеристика внутрішньогосподарського контролю і внутрішнього аудиту

Ознака	Внутрішньогосподарський контроль	Внутрішній аудит
1. Мета		
2. Завдання		
3. Суб'єкти		
4. Об'єкти		
5. Методичні прийоми		
6. Види звітності		
7. Користувачі інформації		

Завдання 5

Потрібно визначити завдання для служб внутрішнього аудиту підприємства:

- фінансової звітності підприємства;
- управлінського (операційного) аудиту;
- внутрішнього аудиту фінансової стратегії підприємства.

Завдання внутрішнього аудиту

Перевірки фінансової звітності	Управлінського (операційного) аудиту	Фінансової стратегії підприємства
1	2	3

Завдання 6

Скласти перелік послуг служби внутрішнього аудиту і дати їх характеристику. Визначений перелік аудиторських послуг записати в таблиці.

Перелік аудиторських послуг служби внутрішнього аудиту і їх характеристика

Види аудиторських послуг	Характеристика аудиторських послуг
1	2
Внутрішній аудит фінансової звітності	
і т.д.	

Завдання 7

Визначити об'єкти внутрішнього аудиту:

- аудиторської перевірки фінансової звітності підприємства;
- управлінського (операційного) аудиту;
- аудиту фінансової стратегії підприємства.

Результати оформити в таблиці.

Об'єкти внутрішнього аудиту

Перевірки фінансової звітності	Управлінського (операційного) аудиту	Фінансової стратегії підприємства
1	2	3

Завдання 8

Визначити ефективність форми організації внутрішнього аудиту на прикладі того

підприємства, де студент відбував виробничу практику. Обґрунтувати потребу в службі внутрішнього аудиту.

Завдання 9

Скласти Положення про службу внутрішнього аудиту, в якому розкрити питання:

1. Суть, мета і завдання.
2. Склад суб'єктів внутрішнього аудиту.
3. Основні об'єкти внутрішнього аудиту.
4. Основні принципи організації, методології та етики поведінки аудиторів.
5. Організація та забезпечення функціонування служби внутрішнього аудиту.
6. Координація і взаємодія у здійсненні внутрішнього аудиту.

Тестування

Назва запитання	Варіант можливих відповідей
1	2
1. Які МСА дають змогу вивчити й оцінити систему внутрішнього контролю?	А. МСА №240 Б. МСА №300 В. МСА №320 Г. МСА №400 Д. МСА №550 Є. МСА №800
2. Елементами структури внутрішнього контролю є:	А. Контрольна сфера Б. Сфера управління В. Система обліку Г. Планування Д. Процедури контролю Є. Методи управління
3. Процедури внутрішнього контролю повинні містити:	А. Визначення відповідного санкціонування використання операцій Б. Перевірка виконавчої дисципліни В. Перевірка дотримання графіка документообороту Г. Визначення відповідальності партнерів по бізнесу Д. Перевірка виконання договорів на постачання матеріальних цінностей
4. До завдань внутрішнього контролю належать:	А. Визначення критичного стану об'єкта в даний момент Б. Перевірка виконання прийнятих управлінських рішень В. Експертна оцінка стратегічного розвитку підприємства Г. Надання кваліфікованої допомоги партнерам по бізнесу Д. Розробка нових технологій
5. Суб'єктами внутрішнього контролю є:	А. Керівник підприємства Б. Працівники внутрішнього аудиту В. Посадові особи структурних підрозділів Г. Брокери Д. Робітники цехів основного виробництва Є. Дизайнери
6. Користувачами контрольної інформації є:	А. Керівник підприємства Б. Внутрішній аудитор В. Менеджери Г. Незалежний аудитор
7. Основними напрямками внутрішнього контролю є:	А. Вартість Б. Ціна В. Сума Г. Реальність Д. Повнота

1	2
8. Тестування відносять до:	А. Процедур аудиту Б. Прийомів аудиту В. Форм контролю Г. Методів контролю
9. Аудиторські тести складають:	А. Запрошені експерти Б. Аудитори В. Керівник підприємства Г. Головний бухгалтер
10. Аудиторські тести складають за принципами:	А. Від загального до конкретного Б. Від конкретного до загального В. За принципами зворотного зв'язку
11. На питання тестів дають відповіді:	А. Від загального до конкретного Б. Від конкретного до загального В. За принципами зворотного зв'язку
12. Тести на відповідність - це:	А. Перевірка конкретних аспектів внутрішнього контролю Б. Почергова перевірка об'єктів В. Перевірка відповідності процедур внутрішнього контролю встановленим нормам
13. Незалежні тести	А. Перевірка від первинних документів до головної книги Б. Перевірка правильності складання фінансової звітності незалежно від ступеня ефективності внутрішнього контролю В. Перевірка господарських операцій і залишків на рахунках, завдяки якій аудитор отримує докази стосовно їх достовірності
14. До тестів внутрішнього контролю відносять:	А. Тести на суттєвість Б. Ротаційні тести В. Тести на відповідність
15. До тестів на суттєвість належать:	А. Тести слабких місць Б. Тести господарських операцій В. Тести залишків на рахунках Г. Тести інформаційних систем
16. Глибинні тести - це:	А. Ротаційні тести Б. Наскрізні тести В. Тести відсікання Г. Спрямовані тести
17. Внутрішній аудит є функцією:	А. Управління Б. Планування В. Екологічного контролю Г. Фінансового контролю Д. Внутрішньогосподарського контролю
18. Об'єктами внутрішнього аудиту є:	А. Проведення інвентаризації Б. Прийняття управлінських рішень В. Активи, зобов'язання, капітал
19. До принципів внутрішнього аудиту відносяться:	А. Оцінка аудиторського ризику Б. Незалежність В. Відповідальність перед третіми особами Г. Об'єктивність
20. Централізована форма організації внутрішнього аудиту передбачає:	А. Внутрішні аудитори підпорядковуються головному бухгалтеру Б. Внутрішні аудитори підпорядковуються керівнику

	В. Внутрішні аудитори підпорядковуються керівнику служби внутрішнього аудиту
--	--

Продовження таблиці

1	2
21. До початкової стадії внутрішнього аудиту відносять такі етапи:	А. Складання плану Б. Проведення тестування В. Документальна перевірка Г. Аналіз і оцінка зібраних аудиторських доказів

Тема 7. Аудиторський ризик, суттєвість, визначення шахрайства та помилки

Питання для самоконтролю

1. Сутність аудиторського ризику.
2. Інформаційний ризик та його відмінність від аудиторського ризику.
3. Основні концепції, на яких ґрунтується оцінка аудиторського ризику.
4. Модель визначення аудиторського ризику та її інтерпретація.
5. Сутність властивого ризику.
6. Сутність ризику контролю.
7. Сутність ризику невиявлення.
8. Оцінка аудиторського ризику.
9. Зміст експертно-аналітичної оцінки аудиторського ризику.

Ситуаційні завдання

Завдання 1

Визначте ризик невиявлення помилок аудиторської перевірки ВАТ «Карпати»:

- а) Якщо вимоги до аудиторського ризику високі (AP = 1%);
- б) Якщо вимоги до аудиторського ризику середні (AP = 5%);
- в) Якщо вимоги до аудиторського ризику низькі (AP = 10%).

Умова:

Властивий ризик за результатами оцінки експертів аудиторської фірми становить 35 %. Ризик внутрішнього контролю оцінюється як сумарна величина впливу факторів на систему внутрішньогосподарського контролю.

Оцінка ризику внутрішнього контролю

Фактори, що впливають на оцінку внутрішнього контролю	Оцінка експертів (%)
1	2
Компетентність контрольного персоналу	12,6
Організація системи обліку і внутрішнього контролю	5,1
Правильність відображення операцій в обліку	8,0
Кадрова політика адміністрації та перепідготовка працівників	3,9
Наявність служби внутрішнього аудиту та її функції	6,7
Розподіл повноважень і обов'язків	2,9
Методи адміністративного контролю	5,8
Санкціонування операцій	0,0
Контроль за документами та їх зберіганням	5,4
Відношення адміністрації до внутрішнього контролю	5,4
Використання контрольних процедур	5,2
Підпорядкованість контрольного персоналу	4,8
Нагляд за виконанням контрольних процедур	4,1
Наявність технічних і технологічних засобів контролю	0,0
Складна корпоративна структура або складні операції	0,0

Критерії оцінки ризику внутрішнього контролю:

1. Є випадки некомпетентності контрольного персоналу в окремих питаннях.
2. Організація обліку і внутрішнього контролю не повністю відповідає чинному законодавству і умовам бізнесу.
3. Внутрішній контроль за правильністю відображення операцій в обліку здійснюється не систематично.
4. Недосконала кадрова політика, перепідготовка кадрів не здійснюється.
5. Відсутня служба внутрішнього аудиту.
6. Є випадки не чіткого розподілу повноважень і обов'язків.
7. Методи адміністративного контролю не достатньо ефективні.
8. Здійснення господарських операцій санкціонується керівником.
9. Не існує надійної системи контролю за зберіганням документів.
10. Адміністрація не приділяє уваги внутрішньому контролю.
11. Недостатньо вдалий вибір і використання контрольних процедур.
12. Контрольний персонал підпорядкований керівникам структурних підрозділів.
13. Нагляд за виконанням контрольних процедур здійснюється не систематично.
14. Існує ручна обробка інформації та її відображення у паперових носіях.
15. Відсутні дочірні підприємства (філії) та складні господарські операції.
16. Існує незначний вплив інших факторів.

Завдання 2

Визначте ризик невиявлення на прикладі підприємства, де студент відбував виробничу практику (для студентів заочної форми навчання за основу взяти підприємство — місце основної роботи).

Тестування

Назва запитання	Варіанти можливих відповідей
1	2
1. Аудиторський ризик є наслідком таких чинників:	А. Зменшення до прийнятного рівня інформаційного ризику для користувачів фінансових звітів Б. Ризик того, що можуть мати місце суттєві помилки В. Ризик того, що не буде виявлено суттєвих помилок
2. Ризик бізнесу аудитора - це	А. Ймовірність того, що аудиторська фірма може зазнати збитків у процесі взаємодії з клієнтом Б. Ризик того, що можуть мати місце суттєві помилки В. Ризик того, що не буде виявлено суттєвих помилок
3. На ризик бізнесу аудитора впливають такі чинники:	А. Недосконалість чинного законодавства Б. Форма власності підприємства-замовника В. Непорядність замовника Г. Конкурентне середовище підприємства-замовника Д. Недостатня компетентність судових органів у господарському праві
4. Властивий ризик – це	А. Ризик того, що реєстри бухгалтерського обліку і фінансова звітність клієнта містять недостовірну інформацію Б. Ризик, який виражає міру готовності аудитора надати позитивний висновок без застережень за умови, що ймовірність існування суттєвих помилок у фінансовій звітності клієнта після проведення аудиту не перевищує величини АР В. Ризик того, що система внутрішнього контролю клієнта не може вчасно запобігти помилкам або знайти їх у обліку і звітності
5. Аудитор завжди	А. Максимізувати значення прийнятного аудиторського ризику

Тема 8. Аудиторські докази та застосування вибірки в аудиті**Питання для самоконтролю**

1. Сутність аудиторських доказів.
2. Класифікація аудиторських доказів.
3. Джерела аудиторських доказів.
4. Вимоги до аудиторських доказів.
5. Процедури отримання аудиторських доказів.
6. Поняття аудиторської вибірки.
7. Місце вибіркової перевірки в процесі аудиту.
8. Мета вибіркової перевірки.
9. Статистичні та нестатистичні методи вибірки.
10. Види вибірових перевірок.
11. Використання вибірки при оцінці внутрішнього контролю.
12. Фактори, що впливають на обсяг вибірки.
13. Інтерпретація результатів вибірки.

Ситуаційні завдання**Завдання 1**

Визначить аудиторські процедури, які потрібно використовувати аудитору для отримання достатніх доказів, щоб підтвердити реальність таких статей балансу:

1. Нематеріальні активи.
2. Основні засоби.
3. Довгострокові фінансові інвестиції.
4. Довгострокова дебіторська заборгованість.
5. Виробничі запаси.
6. Незавершене виробництво.
7. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги.
8. Дебіторська заборгованість за розрахунками.
9. Інша поточна дебіторська заборгованість.
10. Грошові кошти та їх еквіваленти:
 - в національній валюті;
 - в іноземній валюті.

Завдання 2

Визначить джерела отримання аудиторських доказів для підтвердження реальності таких статей балансу:

1. Основні засоби і незавершене виробництво.
2. Запаси:
 - готова продукція;
 - товари.
3. Грошові кошти та їх еквіваленти.
4. Статутний капітал.
5. Пайовий капітал.
6. Довгострокові кредити банку.
7. Короткострокові кредити банку.
8. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги.

Завдання 3

Визначить надійність і достатність отриманих аудиторських доказів для підтвердження статті балансу "Виробничі запаси", використовуючи процедури спостереження.

Умова:

Аудитор під час перевірки ПрАТ "Карпати" вирішив для визначення реальних залишків виробничих запасів на підприємстві бути спостерігачем у процесі проведення

інвентаризації на складі. Інвентаризація проводилася з 25 до 30 грудня 2013 р. Інших процедур контролю виробничих запасів аудитор не використовував.

Тестування

Питання	Варіанти відповідей
1	2
1. Суть аудиторських доказів розкривається у МСА №:	А. МСА №100 Б. МСА №200 В. МСА №300 Г. МСА №400 Д. МСА №500 Є. МСА №600
2. Аудиторські докази потрібні для:	А. Укладення угоди на аудиторську перевірку Б. Для складання плану аудиторської перевірки В. Для складання робочої програми Г. Для складання аудиторського висновку Д. Для складання акта виконаних робіт
3. Аудиторські докази поділяються за відношенням до об'єктів аудиту на:	А. Первинні Б. Вторинні В. Матеріальні Г. Усні Д. Прямі Є. Непрямі
4. Залежно від джерел отримання аудиторські докази поділяють на:	А. Матеріальні Б. Початкової стадії В. Дослідної стадії Г. Завершальної стадії Д. Первинні Є. Вторинні
5. Які аудиторські докази є надійнішими?	А. Отримані зі зовнішніх джерел Б. Отримані з внутрішніх джерел В. Отримані безпосередньо аудиторами
6. Які з перелічених процедур для отримання аудиторських доказів наводяться в МСА?	А. Перевірки Б. Спостереження В. Опитування Г. Інвентаризація Д. Контрольний обмір Є. Підтвердження
7. Основною метою контролю якості роботи аудитора є:	А. Підвищення кваліфікації аудиторів Б. Відповідність здійснення аудиту прийнятим стандартам і нормативам В. Зменшення аудиторського ризику

Змістовий модуль II. Організація і методика аудиту

Тема 9. Робочі документи аудитора

Питання для самоконтролю

1. Обґрунтувати необхідність складання робочих документів аудитора.
2. Вимоги до складання робочих документів аудитора.
3. Класифікація робочих документів аудитора.
4. Володіння робочими документами та їх зберігання.

Ситуаційні завдання

Завдання 1

На основі даних умови завдання згрупуйте робочі документи за стадіями процесу аудиту:

- робочі документи початкової стадії;
- робочі документи стадії дослідження;
- робочі документи завершальної стадії.

Розробіть систему кодифікації та присвойте кожному робочому документу аудитора окремий код. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Назва робочих документів	Код
1	2
Початкова стадія	
Дослідна стадія	
Завершальна стадія	

Назва робочих документів аудитора:

1. Договір на аудиторську перевірку.
2. Загальний план аудиту.
3. Робоча програма аудиторської перевірки.
4. Баланс.
5. Звіт про прибутки і збитки.
6. Звіт про рух грошових коштів.
7. Звіт про власний капітал.
8. Примітки до фінансової звітності.
9. Акт виконання робіт.
10. Аудиторський висновок.
11. Аудиторські тести.
12. Акти звірки.
13. Копія статуту підприємства-клієнта.
14. Звіт аудитора перед замовником.
15. Інформація про розподіл дивідендів.
16. Інформація: про використання методів оцінки запасів.
17. Витяг із висновку внутрішнього аудиту.
18. Інформація: попереднього незалежного аудиту.

Завдання 2

На основі даних умови завдання 1 згрупуйте робочі документи аудитора за такими ознаками:

- спосіб і джерела отримання;
- термін використання;
- за змістом аудиторських послуг.

Тестування

Питання	Варіанти відповідей
1	2
1. Робоча документація аудитора – це	А. Нормативно –правова база Б. Записи, за допомогою яких аудитор фіксує проведені процедури перевірки, тести, отриману інформацію і відповідні висновки, що здійснюються під час проведення аудиторської перевірки
2. Робоча документація аудитора виконує такі функції:	А. Обґрунтовує твердження в аудиторському висновку Б. Допомогає керівництву підприємства-замовника у прийнятті управлінських рішень В. Сприяє виробленню методологічного підходу до процесу аудиторської перевірки
3. Склад, кількість і зміст	А. Стану бухгалтерського обліку та звітності клієнта

робочих документів аудитора залежить від:	Б. Надійності системи внутрішнього контролю клієнта В. Форми власності підприємства-замовника Г. Виду аудиторських послуг
---	---

Продовження таблиці

1	2
4. За характером інформації робочі документи аудитора поділяють на:	А. Нормативно-правового характеру Б. Оглядові В. Аналітичні Г. Підсумкові
5. За формою подання робочі документи аудитора поділяють на:	А. Графічні Б. Тестові В. Розрахункові Г. Ручної обробки Д. Табличні

Тема 10. Аудит активів, капіталу та зобов'язань підприємства

Питання для самоконтролю

1. Джерела та завдання інформації для проведення аудиту грошових коштів та готівкових операцій.
2. Аудит забезпечення збереженості касової готівки та дотримання касової дисципліни, вимог чинного законодавства щодо здійснення касових операцій.
3. Перевірка операцій на рахунках у банках.
4. Аудит дебіторської заборгованості.
5. Аудит наявності та руху основних засобів і нематеріальних активів.
6. Аудит формування статутного капіталу суб'єктів господарювання та його особливості.
7. Аудит руху та використання капіталу за видами.
8. Організація та методика аудиту поточних зобов'язань та кредитних операцій.
9. Перевірка використання та своєчасності повернення короткострокових позик і довгострокових кредитів та їх забезпечення.

Розв'язання задач

Задача 1

Оцінити законність здійснених операцій та визначити правомірність дій бухгалтера МПП "Гермес".

Вихідні дані:

Згідно договору на постачання товару підприємство-покупець повинно сплатити за отриманий від МПП "Гермес" товар протягом 30 календарних днів з дати отримання.

МПП "Гермес" відвантажило покупцю товар 5 травня поточного року на суму 389,00 грн. З віднесенням ПДВ на податкові зобов'язання в сумі 64,83 грн. 28 травня поточного року була отримана часткова оплата за відвантажений товар в сумі 200,00 грн.

Після 5 червня МПП "Гермес" представило заяву в податкову адміністрацію про зменшення податкового зобов'язання на суму ПДВ, що відноситься до неоплаченої частини товару. В цьому ж звітному періоді бухгалтер МПП "Гермес" зменшив суму податкового зобов'язання на 31,5 грн. на підставі наданої заяви.

Задача 2

Оцінити законність дій бухгалтера ПП "Навігатор".

Вихідні дані:

В ході здійснення податкової перевірки фінансово-господарської діяльності ПП "Навігатор" була виявлена наступна ситуація: податок на прибуток за результатами бухгалтерського обліку склав 254,00 грн., за результатами податкового обліку - 198,00 грн.

Різниця між вказаними сумами склала 56,00 грн. та була віднесена на статтю 541 "Відстрочені податкові зобов'язання".

Задача 3

Оцініть законність й обґрунтованість отримання грошових коштів під звіт, своєчасність їх погашення.

Вихідні дані:

За рахунок коштів підприємства було оплачено поїздку керівника за кордон в сумі 9500,00 грн. та списано на витрати як витрати на відрядження. При цьому відсутній наказ про направлення робітника у відрядження, її цілях та строках, звіт про відрядження. Прикладені підтверджуючі документи на витрачені засоби мають штамп туристичної організації. Всі витрати було віднесено до складу валових витрат підприємства.

Задача 4

Визначити чи має місце факт порушення законодавства.

Вихідні дані:

При проведенні податкової перевірки, податковим інспектором було встановлено, що торговельним підприємством “Електротехніка” було придбано 10 телевізорів за ціною 1000,00 грн. На загальну суму 10000,00 грн., у тому числі ПДВ- 2000,00грн.

В торговий зал було виставлено для продажу 9 телевізорів. Один телевізор було встановлено в кімнаті відпочинку персоналу. До складу валових витрат підприємства було віднесено витрати на придбання телевізорів на суму 12000,00 грн.

Задача 5

Оцінити правомірність цільового використання грошових засобів. Оцінити повноту та своєчасність їх погашення.

Вихідні дані:

За видатковим касовим ордером № 25 від 14.03 поточного року з каси підприємства було видано грошові кошти (1000,00 грн.) секретарю Зайцевій С.Т. під звіт.

Під час перевірки касової документації ревизор виявив відсутність авансового звіту Зайцевої С.Т. на вказану суму. Документальне підтвердження повернення грошових засобів в касу також відсутнє. Бухгалтер підприємства пояснив, що вказана сума була “перекинута” на менеджера Іванова І.А.

Задача 6

Визначити чи має місце факт порушення законодавства.

Вихідні дані:

В ході здійснення податкового контролю ПП “Скарлет” було встановлено, що за даними декларації з ПДВ податковий кредит склав 200000,00 грн.

За перевіркою податкових накладних було встановлено, що на суму 15000,00 грн. Податкові накладні відсутні, а на суму 1300,00 грн. Представлені невірно заповнені податкові накладні.

Податковому інспекторові було дано усне пояснення, що товар було придбано у підприємства платника єдиного податку, тому на суму 15000,00 грн. Податкові накладні не можуть бути представлені, так як контрагент не є платником даного податку.

Задача 7

Оцінити правильність використання методології бухгалтерського обліку ПрАТ “Меркурій”.

Вихідні дані:

ПрАТ “Меркурій” було надано кредит комерційним банком 10-го вересня поточного року. За умовами видачі кредиту його повинно бути повернено 10-го березня наступного року. В бухгалтерському обліку сума кредиту відображена на рахунку 501 “Довгострокові кредити банку”.

Задача 8

Визначити чи має місце факт порушення законодавства.

Вихідні дані:

Підприємством ПрАТ “Ельга” було придбано ноу-хау за 1 млн. грн. (ПДВ склав 200 тис. грн.). ПДВ було віднесено до складу податкового кредиту (на цю ж суму є податкова накладна). В цьому ж податковому періоді ноу-хау було перепродане закордонній фірмі за 1,5 млн. грн. Ніяких інших операцій підприємство в даному звітному періоді не здійснювало. В податковій декларації за ПДВ відображена сума податкового кредиту-200

тис. грн. Та податкового зобов'язання - 0,00 грн. Підприємство претендує на відшкодування ПДВ з бюджету.

Задача 9

Дати оцінку вірності формування інформації на рахунку 79 “Фінансові результати”.

Вихідні дані:

Під час проведення ревізії на ПрАТ “Парадіз” встановлено, що реалізація товарів відображається наступним чином:

Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
1	2	3	4
1. Відвантажено товари покупцю	361	702	1800
2. Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	702	641	300
3. Списана на фінансовий результат сума доходів від реалізації товарів	702	791	1500
4. Списана на фінансовий результат собівартість реалізованих товарів	791	281	1100

Задача 10

Визначити вірність розрахунку балансової вартості нематеріального активу.

Вихідні дані:

Підприємство придбало програмне забезпечення для ведення бухгалтерського обліку на комп'ютері за 5000,00 грн. Через рік це підприємство додатково придбало ще два модуля за 1000,00 грн., які поширили можливості програмного забезпечення.

Сума нарахованої амортизації програмного забезпечення за перший рік експлуатації склала 500,00 грн. Залишкова вартість нематеріального активу за даними бухгалтерського обліку складає 5200,00 грн.

Придбана література для навчання персоналу роботі з програмним забезпеченням на загальну суму 200,00 грн.

Задача 11

Визначити коло осіб, відповідальних за виникнення наступної ситуації та оцінити законність їх дій.

Вихідні дані:

В крамницю № 4 за товарно-транспортною накладною № 14 від 23 березня поточного року надійшов товар на суму 2356,5 грн. (з ПДВ).

Товар було оприбутковано матеріально відповідальною особою на суму 2189,00 грн. (з ПДВ). Така ж сума віднесена на збільшення кредиторської заборгованості перед постачальником.

Задача 12

Визначити в чому полягає порушення.

Вихідні дані:

Статутний капітал підприємства згідно до установчого договору сформовано декількома юридичними особами. Один з засновників згідно до установчого договору вносить свій вклад шляхом передачі права користування виробничою площею на суму 600,00 грн. Строком на 10 років. Створене підприємство зарахувало це “право” до складу нематеріальних активів.

Через 2 роки в ході ревізії з'ясувалось, що вказаний нематеріальний актив на балансі засновника не враховувався та відповідно передавати його в якості внеску в статутний капітал засновник не міг.

За період, що пройшов, на даний нематеріальний актив нараховувалась амортизація, сума якої склала 4000,00 грн.

Задача 13

Оцінити законність дій підприємства.

Вихідні дані:

В результаті планової податкової перевірки ПрАТ “Юпітер” було встановлено, що протягом першого півріччя поточного року амортизаційні відрахування за невиробничими основними фондами (за даними податкового обліку) склали 5720,00 грн. Дана сума повністю віднесена до складу валових витрат.

Задача 14

Надати допомогу бухгалтерові в рішенні питання: Якими бухгалтерськими проводками відобразити вказану операцію?

Вихідні дані:

Один із засновників підприємства здійснив внесок в статутний фонд грошовими коштами, сума яких перевищує його заборгованість по внескам в статутний фонд.

Задача 15

Оцінити законність дій підприємства.

Вихідні дані:

ПрАТ “Зеніт” отримало кредит в національній валюті України на суму 6000,00 грн. строком на 6 місяців. Згідно документам (яким ?) умови повернення кредиту наступні:

- щомісячна сума повернення складає 1000,00 грн. основної суми кредиту;
- відсоток за використання кредитом - 150,00 грн.

Бухгалтер підприємства щомісячно суму 1150,00 грн. відносить до складу витрат обігу та валових витрат.

Задача 16

Оцінити законність дій підприємства.

Вихідні дані:

При ревізії ПрАТ “Ольвія” за перше півріччя поточного року встановлено, що собівартість реалізованих товарів склали 25870,00 грн. при цьому прямі витрати на оплату праці складають 12500,00 грн. Перевірка звітної форми № 2 “Звіт про фінансові результати” показала, що сума 12500,00 грн. (прямі витрати на оплату праці) відображена в статті “Витрати на збут”.

Тема 11. Аудит найважливіших напрямів діяльності підприємств

Питання для самоконтролю

1. Аудит операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.
2. Завдання та послідовність аудиту об'єктів приватизації.
3. Аудиторська (експертна) оцінка об'єктів приватизації.
4. Аудит інвестиційної та довірчої діяльності.
5. Аудит операцій з акціями, облігаціями та іншими цінними паперами довгострокового та короткострокового призначення.
6. Аудит експортно-імпортних та валютних операцій.

Ситуаційні завдання

Завдання 1

Визначити методику аудиторської перевірки відображення зовнішньоекономічної діяльності за наведеними в таблиці етапами.

Методика аудиторської перевірки відображення зовнішньоекономічної діяльності

Етап перевірки	Нормативно-правова база	Джерела перевірки	Процедури аудиту
1	2	3	4
1.Аудит покупки іноземної валюти			
2.Аудит балансової вартості іноземної валюти			
3.Аудит продажу іноземної валюти			
4.Аудит розрахунків з постачальниками в			

іноземній валюті			
5.Аудит розрахунків з покупцями в іноземній валюті			

Продовження таблиці

1	2	3	4
6.Аудит бартерних операцій зовнішньоекономічної діяльності			
7.Аудит розрахунків з підзвітними особами при відрядженні за кордон			
8.Аудит розрахунків з нерезидентами за внесками до статутного капіталу			

Завдання 2

Визначити об'єкти, джерела інформації, методичні прийоми аудиту інвестиційної діяльності.

Завдання 3

Визначити порядок перерахунку операцій зовнішньоекономічної діяльності у грошову одиницю України за наведеними у таблиці операціями.

Порядок перерахунку операцій зовнішньоекономічної діяльності у грошову одиницю України

Зміст операцій	Дата, на яку здійснюється перерахунок	Курс, за яким здійснюється перерахунок
1	2	3
1.Реалізація продукції, товарів, робіт, послуг за іноземну валюту		
2.Імпорт сировини, товарів, обладнання та інших цінностей		
3.Погашення заборгованості в іноземній валюті, що видана працівникам підприємства під звіт для здійснення передбачених витрат		
4.Банківські операції на валютних рахунках		
5. Касові операції з іноземною валютою		
6. Формування статутного капіталу за участю іноземних інвесторів		
7.Утворення заборгованості іноземних інвесторів, які є засновниками підприємства, по внесках до статутного капіталу		
Складання фінансової звітності		

Тема 12. Аудит обліку, звітності та фінансового стану господарюючих суб'єктів

Питання для самоконтролю

1. Зміст перевірки бухгалтерського обліку.
2. Основні процедури та методика перевірки обліку.
3. Перевірка відповідності даних обліку і звітності.
4. Перевірка даних облікових реєстрів та бухгалтерських документів.
5. Використання методики експрес-аналізу для економічного читання бухгалтерської звітності.
6. Аудиторська оцінка фінансово-економічного потенціалу підприємства та ефективності його використання.

7. Аудиторська перевірка ліквідності та фінансової стійкості господарюючих суб'єктів.

Ситуаційні завдання

Завдання 1

Визначити джерела інформації та процедури аудиту статей Балансу (ф. 1) та заповнити таблицю.

Методика проведення аудиту статей Балансу

Стаття Балансу	Джерела аудиту	Процедури аудиту
1	2	3

Завдання 2

Визначити джерела інформації та процедури аудиту статей Звіту про фінансові результати (ф. 2) та заповнити таблицю.

Методика проведення аудиту статей Звіту про фінансові результати

Стаття Звіту про фінансові результати	Джерела аудиту	Процедури аудиту
1	2	3

Завдання 3

За наведеними даними:

1. Провести аналіз платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.
2. Розрахувати основні фінансові коефіцієнти.
3. Провести аналіз кредитоспроможності та ліквідності балансу підприємства.
4. Оцінити зміни фінансових показників підприємства за звітний період.

Вихідні дані, тис. грн.:

Показник	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3
Залишкова вартість нематеріальних активів	900	1300
Первісна вартість нематеріальних активів	1200	2000
Знос нематеріальних активів	300	700
Залишкова вартість основних засобів	3727	6357
Первісна вартість основних засобів	5299	8070
Знос основних засобів	1572	1713
Виробничі запаси	1245	1538
Незавершене виробництво	825	972
Готова продукція	400	300
Чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	120	110
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	30	12
Інша поточна дебіторська заборгованість	180	88
Грошові кошти та їх еквіваленти у національній валюті	230	580
Грошові кошти та їх еквіваленти в іноземній валюті	50	120
Інші оборотні активи	130	90
Статутний капітал	3422	8332
Резервний капітал	300	350
Нерозподілений прибуток	180	20
Забезпечення виплат персоналу	570	320
Цільове фінансування	1030	500
Довгострокові кредити банків	1000	1000
Короткострокові кредити банків	500	200

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	600	500
Поточні зобов'язання за розрахунками з одержаних авансів	70	20

Продовження таблиці

1	2	3
Поточні зобов'язання за розрахунками із бюджетом	30	10
Поточні зобов'язання за розрахунками із позабюджетних платежів	15	5
Поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування	20	10
Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці	100	200

Тема 13. Аудит у комп'ютерному середовищі

Питання для самоконтролю

1. Нормативно - правові вимоги до аудиту в умовах електронної обробки даних.
2. Особливості аудиту в середовищі електронної обробки даних.
3. Вплив системи електронної обробки даних на оцінку системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю.
4. Методика використання комп'ютерних засобів у процесі аудиту.

Тестування

Питання	Варіанти відповідей
1	2
1. Середовище електронної обробки даних існує у випадках:	А. Для обробки інформації на підприємствах використовують персональні комп'ютери Б. Для обробки інформації на підприємствах використовують комп'ютери будь-якого типу В. На підприємствах інформація обробляється без використання комп'ютерів
2. Аудиторські комп'ютерні засоби охоплюють:	А. Тільки технічне забезпечення Б. Тільки програмне забезпечення В. Тільки інформаційне забезпечення Г. Технічне, інформаційне, математичне і програмне забезпечення
3. До складу програмного забезпечення, що використовується в аудиті, належить:	А. Тільки системне програмне забезпечення Б. Тільки програмне забезпечення В. Операційна система, обслуговуючі програми, прикладне програмне забезпечення
4. Системне програмне забезпечення охоплює:	А. Операційну систему і аудиторські програми Б. Аудиторські та бухгалтерські програми В. Операційну систему й обслуговуючі програми Г. Аудиторські та інші програми
5. Основною метою використання комп'ютерних засобів у процесі аудиту є:	А. Перевірити діючі на підприємстві бухгалтерські комп'ютерні програми Б. Перевірити технічне і програмне забезпечення аудиту В. Зібрати аудиторські докази

Тема 14. Узагальнення результатів аудиту

Питання для самоконтролю

1. Аудиторські звіти та їх складові елементи.
2. Аудиторський висновок та його структура.
3. Види аудиторських висновків та їх характеристика.
4. Аудиторські висновки спеціального призначення.

5. Звіт аудитора перед замовником.

Ситуаційні завдання

Завдання 1

Визначте, який висновок має скласти аудитор у наведеній ситуації.

У момент перевірки аудиторською фірмою "Львівкаадемаудит" фінансової звітності ПрАТ "Карпати" було виявлено такі порушення і недоліки:

- в деяких випадках мала місце видача авансу під звіт особам, що заборгували підприємству за попередньо виданими сумами;
- працівникам підприємства було надано у звітному періоді безвідсоткові позики на індивідуальне житлове будівництво на суму 1,5 млн. грн.;
- за звітний період підприємство заборгувало Пенсійному фондові 30 тис. грн.;
- інших порушень не виявлено.

Скласти аудиторський висновок.

Завдання 2

Визначте, який висновок має скласти аудитор у наведеній ситуації.

У процесі аудиту ТзОВ "Сокіл" аудитор виявив такі порушення і недоліки:

- підприємство у звітному році не виконало низку договорів постачання сировини і матеріалів. До ТзОВ "Сокіл" пред'явлено позов у арбітражний суд на суму 10 тис. грн.;
- внаслідок інвентаризації каси аудитор у присутності касира і головного бухгалтера підприємства виявив нестачу в сумі 42 грн. 50 коп.;
- у звітному періоді було ліквідовано зношений верстат за початковою вартістю 25 тис. грн., нараховано знос на суму 24 тис. 900 грн. Металобрухт від ліквідації верстата не оприбуткований на складі та не реалізований. За попередньою оцінкою вартість металобрухту становить 180 грн.

Скласти аудиторський висновок.

Завдання 3

Визначте, який висновок має скласти аудитор у наведеній ситуації.

Під час аудиторської перевірки ВАТ "Марія" виявлено такі недоліки:

- за звітний період акціонерне товариство випустило акцій на суму 10 тис. грн. Частина викуплених акцій у кількості 600 шт. на суму 6 тис. грн. продали іншим акціонерам, а інші акції на суму 4 тис. грн. анулювали. Розмір статутного (акціонерного) капіталу в балансі та звіті про власний капітал на кінець звітного періоду залишився без зміни;
- підприємство впродовж звітного періоду змінювало методи нарахування амортизації;
- в бухгалтерському обліку безпідставно віднесено у звітному періоді на витрати господарські операції, пов'язані з адміністративним управлінням на суму 300 тис. грн.
- інші порушення не мають суттєвого впливу на достовірність фінансової звітності.

Скласти аудиторський висновок.

Завдання 4

Визначте, який висновок має скласти аудитор у наведеній ситуації.

Під час аудиторської перевірки ТзОВ "Оріон" аудитори виявили такі порушення і недоліки:

- у першому півріччі на підприємстві здійснювали оцінку запасів за системою ФІФО, а починаючи з третього кварталу, використовували систему ФІФО;
- за період перевірки на підприємстві не проводилася інвентаризація розрахунків, акти звірки відсутні;
- керівництво ТзОВ "Оріон" не подало аудиторам з невідомої причини всіх договорів з покупцями і замовниками;
- у головну книгу не рознесені всі господарські операції за грудень 2005 р.

Скласти аудиторський висновок.

Тестування

Питання	Варіанти відповідей
1	2
1. Вимоги до аудиторського висновку розкриваються у МСА №:	А. МСА №200 Б. МСА №300 В. МСА №500 Г. МСА №600 Д. МСА №700
2. Причини фундаментальної непевності:	А. Невідповідність порядку оформлення або здійснення операцій чинному законодавству Б. Значні обмеження в обсязі аудиторської роботи
3. Причини незгоди:	А. Невідповідність порядку оформлення або здійснення операцій чинному законодавству Б. Значні обмеження в обсязі аудиторської роботи
4. В аудиторському висновку	А. Обов'язково слід наводити масштаб аудиту і зміст проведених процедур Б. Не обов'язково слід наводити масштаб аудиту і зміст проведених процедур
5. МСА передбачають складання таких аудиторських висновків спеціального призначення:	А. Аудиторські висновки за результатами тематичного аудиту Б. Висновок про окремі частини фінансової звітності підприємства В. Висновок про фінансовий стан підприємства Г. Аудиторська перевірка дотримання договірних відносин

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно – правова

1. Господарський кодекс України, 2003р
2. Цивільний кодекс України. Прийнятий ВРУ 16 січня 2003 року. К.: Атіка, 2003.
3. Про аудиторську діяльність: Закон України. Прийнятий Верховною Радою України 22.04.1993 № 3125-ХП//Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 23, із змін, та доповн.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України. Прийнятий Верховною Радою України 16.07.99 № 996-ХІУ // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 40 від 08.10.99, із змін, та доповн.
5. Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні: Закон України. Прийнятий Верховною Радою України 26.01.93 № 2940-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 13, із змін, та доповн.
6. Про цінні папери і фондову біржу: Закон України. Прийнятий Верховною Радою України 18.06.91 №1202-ХІІ// Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 38, із змін, та доповн.
7. Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів. Затверджено рішенням ДКЦПФР від 19.12.2006 р. № 1591.
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.13// Офіційний вісник України. -1999. -№ 25 від 09.07.99.
9. Положення про порядок проведення ініціативного контролю якості аудиту і супутніх послуг: Затв. рішенням ради Співки аудиторів України (протокол від 22.01.03 №1/03 // Аудитор України-2003.-№4.
10. Положення про постійне обов'язкове удосконалення професійних знань аудиторів України: Затв. рішенням Аудиторської палати України від 23.04.2002 № 109//
11. Положення про реєстр аудиторських фірм і аудиторів України. Затв. рішенням Аудиторської палати України від 10.03.2000 № 87//
12. Положення про ротацію членів Аудиторської палати України: Затв. рішенням Співки аудиторів України від 26.02.99 № 2 //
13. Положення про сертифікацію аудиторів: Затв. рішенням Аудиторської палати України від 19.11.2002 № 116//
14. Принципи аудиторського нагляду: Положення Технічного комітету міжнародної організації комісій з цінних паперів, 2002: Пер. Л.Я. Довгорука // Аудитор України. - 2003. - № 3.
15. Принципи незалежності аудитора та роль корпоративного керівництва у надгляді за незалежністю аудитора: Положення Технічного комітету міжнародної організації комісій з цінних паперів. Пер. Л.Я. Довгорука // Аудитор України. - 2003. - № 8.
17. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2007 р. Пер. з англ. /За ред. Аудиторської палати України. – К.: 2007.

Основна

18. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація. – К.: Знання, КОО, 2001.
19. Кулаковська Л.П. Піча Ю.В. Основи аудиту. – К.: Каравела, 2008.
20. Кулаковська Л.П. Піча Ю.В. Організація і методика аудиту. – К.: Каравела, 2008.
21. Лядська В.В. Петраков Я.В. Аудит. – К.: Центр учбової літератури, 2008.
22. Рудницький В.С. Гончарук А.Я. Аудит. – Оріяна-Нова, 2004.
23. Савченко В.Я. Аудит. – К.: КНЕУ, 2005.

Додаткова

24. Адамс Р. Основи аудиту: Пер. с англ. / Під ред. Я.В. Соколова. -М: Аудит, ЮНИТИ, 1995.
25. Аренс З.А., Лоббек Дж. К. Аудит: Пер. с англ. / Під ред. Я.В. Соколова. - М.: Финансы и статистика, 2001.
26. Ватуля І.Д. та інші. Аудит. Практикум. - К.: Центр учбової літератури, 2007.

27. Аудит. Застосування міжнародних стандартів аудиту в аудиторській практиці України. Навчальний посібник. – К.: Статус, 2005.
28. Додж Р. Краткое руководство по стандартам и нормам аудита: пер с англ. – М. Финансы и статистика, ЮНИТИ, 1992.
29. Дерев'янчук С.І., Олійник С.О. та інші. Основи аудиту /Навч.пос. – К.: центр учбової літератури, 2008. -328с.
30. Ільїна С.Б. Основи аудиту: Навчально-практичний посібник.- К.:Кондор, 2009 р. – 378с.
31. Петрик О.А. та інші. Організація та методика аудиту підприємницької діяльності. – К.: КНЕУ, 2008.
32. Стасишен М.С. Піча Ю.В. Основи аудиту. - К.: Каравела, 2007.

